

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē
॥ aṣṭādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmaṃ prati nāstikamatamavalambya jābālimunērbhāṣaṇam

āśvāsayaṇtaṃ bharataṃ
jābālibrāhmaṇōttamaḥ |
uvāca rāmaṃ dharmajñāṃ
dharmāpētamidaṃ vacaḥ || 2.108.1 ||

sādhu rāghava mā bhūt tē
buddhirēvaṃ nirarthikā |
prākṛtasya narasyēva
hyāryabuddhēstapasvinaḥ || 2.108.2 ||

kaḥ kasya puruṣō bandhuḥ
kimāpyaṃ kasya kēnacit |
ēkō hi jāyatē jantu -
rēka ēva vinaśyati || 2.108.3 ||

tasmānmātā pitā cēti
rāma sajjēta yō naraḥ |
unmatta iva sa jñēyō
nāsti kaściddhi kasyacit || 2.108.4 ||

yathā grāmāntaraṃ gacchan
 naraḥ kaścid bahirvasēt |
 utsrjya ca tamāvāsaṃ
 pratiṣṭhētāparē'hani || 2.108.5 ||

ēvamēva manuṣyāṇāṃ
 pitā mātā grhaṃ vasu |
 āvāsamātraṃ kākutstha
 sajjantē nātra sajjanāḥ || 2.108.6 ||

pitryaṃ rājyaṃ samutsrjya
 sa nārhasi narōttama |
 āsthātuṃ kāpathaṃ duḥkhaṃ
 viśamaṃ bahukaṇṭakam || 2.108.7 ||

samṛddhāyāmayōdhyāyā -
 mātmanamabhiṣēcaya |
 ēkavēṇīdharā hi tvā
 nagarī sampratīkṣatē || 2.108.8 ||

rājabhōgānanubhavan
 mahārhan pārhivātmaja |
 vihara tvamayōdhyāyāṃ
 yathā śakrastriviṣṭapē || 2.108.9 ||

na tē kaścid daśaratha -
 stvaṃ ca tasya ca kaścana |
 anyō rājā tvamanyastu
 tasmāt kuru yaducyatē || 2.108.10 ||

bījamātraṃ pitā jantōḥ
 śukraṃ sōṇitamēva ca |
 saṃyuktamṛtumanmātrā
 puruṣasyēha janma tat || 2.108.11 ||

gataḥ sa nṛpatistatra
 gantavyaṃ yatra tēna vai |
 pravṛttirēṣā bhūtānāṃ
 tvaṃ tu mithyā vihanyasē || 2.108.12 ||

arthadharmaparā yē yē
 tāṃstān sōcāmi nētarān |
 tē hi duḥkhamiha prāpya
 vināśaṃ prētya lēbhirē || 2.108.13 ||

aṣṭakāpitṛdēvatya -
 mityayaṃ prasṛtō janaḥ |
 annasyōpadravaṃ paśya
 mṛtō hi kimaśiṣyati || 2.108.14 ||

yadi bhuktamihānyēna
 dēhamanyasya gacchati |
 dadyāt pravasaṭāṃ śrāddhaṃ
 na tat pathyaśanaṃ bhavēt || 2.108.15 ||

dānasaṃvānanā hyētē
 granthā mēdhāvibhiḥ kṛtāḥ |
 yajasva dēhi dīkṣasva
 tapastapyasva santyaja || 2.108.16 ||

sa nāsti paramityētāt

kuru buddhiṃ mahāmatē |

pratyakṣaṃ yat tadātiṣṭha

parōkṣaṃ pṛṣṭhataḥ kuru || 2.108.17 ||

satāṃ buddhiṃ puraskṛtya

sarvalōkanidarśinīm |

rājyaṃ sa tvaṃ niḡrḥṇīṣva

bharatēna prasāditaḥ || 2.108.18 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē aṣṭādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||